

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН ТАЙЛАН

2024 оны хагас жил /өссөн дүнгээр/

Д/д	Зорилт	Арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)	2024 оны зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Нэгдсэн дүгнэлт	Үнэлгээ
1. "Ковид-19" халдварт цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндрэлийг даван туулах бодлого							
108	2.6.1. “Алсын хараа - 2050” урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд үндэсний бахархал, монгол өв соёлыг өвлүүлж, стандарт шаардлагад нийцсэн соёл урлагийн байгууллагын барилга байгууламжийн тоог нэмэгдүүлнэ	123. Хамарын хийдэд ноён хутагт Д.Данзанравжаагийн нэрэмжит соёл аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах төслийг эхлүүлэх	2022 - 2024	-	-	<p>Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 15/09 дугаар тогтоолоор баталсан 2024 оны аймгийн Жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд “Хамарын хийдэд Ноён хутагт Д.Данзанравжаагийн нэрэмжит соёл-аялал жуулчлалын төв” гэр театрын барилга барих арга хэмжээг тусгасан.</p> <p>Соёлын аялал жуулчлалын цогцолбор төв байгуулах бэлтгэл ажлыг ханган Говийн ноён хутагт Д.Данзанравжаагийн нэрэмжит "Хутагтын өргөө, гэр театрын барилга" барих зураг төсвийн ажлыг "Сант номун" ХХК-иар гүйцэтгүүлж үзэгчдийн танхим, тайз, тайзны арын өрөө, хурлын өрөө гэх мэт 232.58 м2 талбай бүхий барилга байгууламж, 0,3 га ногоон байгууламж байгуулах төлөвлөлт хийсэн.</p> <p>Ханбаянзүрх хайрханы гэрэлтүүлэг зам талбайг өргөтгөж, засварлах, Шамбалын орон, Ханбаянзүрх хайрхан орчимд нийтийн бие засах газрууд, Хамарын хийдийн Шамбалын орныг 108 агуйтай холбосон автозам, зогсоол хийх ажил, Хунгийн хөшөө шинээр барих, Сайншанд-Хамарын хийд чиглэлийн автозамын засвар шинэчлэлтийн ажлуудыг хийж аялагчдын ая тухтай аялах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэхэд анхаарч орон нутгийн төсвөөс 2 тэрбум орчим төгрөгийг зарцуулсан.</p>	90%
109		124. Сайншандад 700 хүний суудалтай "Саран Хөхөө" шинэ театрын барилга барих	2021 - 2024	-	-	<p>Улсын төсвийн 18.5 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөр Сайншанд суманд 700 хүний суудалтай Саран Хөхөө театрын барилга барих ажлыг "Болор-Аграмба" ХХК гүйцэтгэж байна.</p> <p>Тус театрын барилга нь 69.0м x 53.4м хэмжээтэй, зоорьтой, 3 давхар, төмөр бетон каркасан хийцтэй барилга бөгөөд 2021-2023 онд улсын төсвөөс батлагдсан 10.2 сая төгрөгийн санхүүжилтээр барилгын газар шороо, суурь, зоорьны давхрын каркасан хийцийн угсралт, тайзны хэсгийн багана,</p>	90%

					<p>дамнуруу болон хөгжимчдийн хэсгийн дамнурууны угсралт, 1, 2-р давхрын багана дамнуруу, хучилтын ажил, зоорийн давхрын хамар ханын тоосгон өрөг, 1, 2-р давхрын блокон ханын дүүргэлтийн ажлууд хийгдсэн.</p> <p>2024 онд улсын төсөвт 7.0 тэрбум төгрөг батлагдаж барилгын +10.35м түвшин дэх хучилтын хэв хашмал арматурчлалын ажил, цонх угсралтын ажил, гадна ханын 15см эрдэс хөвөн дулаалга болон металл фасадны рам угсрах ажил, гадна болон дотор ханын өрөг угсралтын ажил, дотор халаалт, салхивч, цэвэр бохир усны шугам хоолойн угсралтын ажлууд нь хийгдэж байна.</p> <p>700 хүний суудалтай шинээр баригдаж буй Саран хөхөө театр ашиглалтад орсноор шинээр 120 ажлыг байр бий болж , ажилчдын ажиллах таатай орчин бүрдэх, үйл ажиллагааны хүчин чадал нэмэгдэж, шинэ техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангагдаж, иргэдэд соёл урлагийн үйлчилгээг чанартай хүртээмжтэй хүргэх юм.</p>	
110		125. Замын-Үүд суманд 500 хүний суудалтай соёлын ордон барих	2021 - 2024	-	<p>Улсын төсвийн 8.3 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртгөөр Замын-Үүд суманд 500 хүний суудалтай соёл, урлагийн ордны барилга барих ажлыг "РСТ" ХХК гүйцэтгэж байна.</p> <p>Тус театрын барилга нь тэнхлэгээрээ 46.0x45.0м хэмжээтэй, хагас зорьтой, 2 давхар, төмөр бетон каркасан хийцтэй барилгын үндсэн хийц бүтээц, дээврийн дулаалга, гадна шугам сүлжээ, цонх угсрах ажлууд хийгдсэн.</p> <p>Гадна дотор шавардлага заслал, халаалт, салхивч, гэрэлтүүлэг, гадна үүдний шат довжоо, дээврийн ажлууд үргэлжлэн хийгдэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 85%-тай</p>	90%
111	2.6.2. Соёл, урлагийн тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хангаж, "Цахим соёл" арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	127. Номын санд "Үүлэн сервер" электрон каталогийг нэвтрүүлж, номын фондыг нэмэгдүүлж, интернэтэд суурилсан үйлчилгээг хүргэх	2021 - 2024	Номын сангийн үйлчилгээг орон зай харгалзахгүй 100% авдаг болсон байна.	<p>Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/663 дугаар захирамжаар Төв номын санд "Үүлэн сервер" электрон каталогийг нэвтрүүлж, уншигчдад хэрэгцээт ном хэвлэлийг түргэн шуурхай эрэн хайх боломжийг бүрдүүлэн, цахим лавлагаа мэдээллийг өгч, интернэтэд суурилсан үйлчилгээг хүргэж эхэлсэн. 2021 онд цар тахлын улмаас электрон каталогийн үйлчилгээг хүргээгүй.</p> <p>2022 онд электрон каталогит шинээр 569 ном, Зава Дамдингийн 17 судрыг цахим санд бүртгэж, уншигчдын хэрэгцээ шаардлагыг хангасан.</p> <p>2023 онд шинээр авсан 320 ширхэг номыг цахим санд бүртгэн электрон каталогт байршуулсан. Үйлчлүүлсэн</p>	100%

					<p>иргэдийн тоо- 1654. Өмнөх 2022 онтой харьцуулахад 13,7 хувиар цахим үйлчилгээний тоо өссөн.</p> <p>Электрон каталогт 1265 ширхэг ном оруулсан. 2020-2024 онд Цахим соёл түгээх зорилгоор Аман зохиол, ардын зан үйл, ёс заншил, шинжлэх ухаан танин мэдэхүйн, үлгэр туульс, хэлц үг сургалт өгүүллэг, цахим үлгэр, гэх мэт 120 гаруй нэр төрлийн 6300 гаруй пост мэдээ мэдээллийг 64940 хүнд хүргэлээ.</p> <p>Тайлант хугацаанд цахимаар доорх уралдаан тэмцээнийг зохиож уншигчдын идэвхийг өрнүүллээ. "Нутгийн Уул усны шинэ домог яриулах" уралдааныг анх удаа ахмадын дунд амжилттай зохиож 20 гаруй ахмад оролцлоо.</p> <p>Хүүхдийн хөгжилтэй яриа видео бичлэгийн уралдаанд 24 бичлэг ирж нийтэд 13500 хүнд танилцуулсан байна. • Ном миний амьдралд видео бичлэгийн уралдаан – 9 бичлэг 3 байр шалгаруулж 7300 хүнд үйлчилсэн. Дэлхийн номын өдрөөр *Хөгжилтэй зурган зүйр үг таах* уралдаан зэрэг цахим орчны уралдааныг тогтмол дөрвөн жил зохион байгуулан ажиллаж дээрх уралдаан тэмцээнийг нийт 48000 гаруй хүн дэмжин үзэж сонирхсон байна.</p> <p>2024 оны эхний хагас жилд 1300 үйлчлүүлэгчээр өссөн нь өмнө оны жилийн эцсийн байдлаас 78%-аар өссөн.</p>	
112		128. Соёлын байгууллагуудын үйлчилгээнд цахим технологийг нэвтрүүлэх	2021 - 2024	3	<p>Соёл, урлагийн тогтвортой хөгжлийн зорилтыг хангаж, “Цахим соёл” арга хэмжээг хэрэгжилтийг хүрээнд 2021-2024 оны хооронд 12 цахим технологи, үйлчилгээг 13 байгууллагад нэвтрүүлэн ажилласан.</p> <p>Алслагдсан сумдын Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдад музей үзэх боломжийг бүрдүүлж “Цахим музей” арга хэмжээг явуулж Замын-Үүд, Алтанширээ, Айраг, Дэлгэрэх, Улаанбадрах зэрэг сумдын дунд ангийн болон ахлах ангийн 400 сурагчийг хамруулсан. Үндэсний онцлогийг агуулсан Ноён хутагтын 130 гаруй төрлийн эд өлгийн зүйлсийг дэлгэн AR технологиор дамжуулан үзмэрийн мэдээллийг хүлээн авах боломжийг бүрдүүлснээс гадна “Danzanravjaa museum” аппликейшнийг бүтээж, үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлсэн. Хатанбулаг сумын Соёл, спортын төв 54 үзмэрээ 3D хэлбэрт шилжүүлэн 300 гаруй иргэнд үйлчилсэн.</p> <p>Саран хөхөө театр цахим тасалбарын "Ticket.mn"-тэй гэрээ байгуулж тоглолт болон жүжгийн тасалбаруудаа цахимаар худалдаалж эхэлсэн.</p>	90%

					<p>Аймгийн төв номын сан “Үүлэн сервер” программыг үйл ажиллагаандаа нэвтрүүлэн 1265 номыг бүртгэж 2954 иргэн үйлчлүүлсэн. Улаанбадрах, Хөвсгөл, Хатанбулаг сумд шинээр лед дэлгэц байршуулан соёлын үйлчилгээг технологийн шинэлэг, дэвшилтэт шийдэл ашиглан хүргэж эхэлсэн. Соёлын салбарт цахим шилжилтийг нэвтрүүлэх зорилтын хүрээнд Монгол Улсын өв соёлын дижитал шилжилтийг идэвхжүүлэх зорилгоор Соёлын яамнаас соёлын салбарын байгууллагуудад GLAM систем, чөлөөт уран бүтээлчдийн оюуны өмчийг хамгаалах CREATIVEHUB зэрэг цахим мэдээллийн сангуудын хөгжүүлэлтийг хийж хэрэглээнд нэвтрүүлэхэд бэлэн болгосон.</p> <p>Мөн соёлын салбарын статистик мэдээний cis.mn программийг албан хэрэгцээнд ашиглах талаар арга зүйн цахим сургалтыг салбарын 18 албан хаагчдын дунд зохион байгуулсан.</p> <p>2024 оны аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 15/09 дугаар тогтоолоор аймгийн Жилийн хөгжлийн төлөвлөгөөнд Музей сургалт судалгааны төвд VR төхөөрөмж нэвтрүүлэн хэрэгжилтийг хангах тухай заалтыг тусгасан.</p>	
113		129. Соёл урлагийн байгууллага, сургууль цэцэрлэгийн дуу хөгжмийн багш, мэргэжлийн уран бүтээлчдийг сургаж бэлтгэх	2021 - 2024	5	<p>Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах, мэргэшсэн байдлын үнэлгээг нэмэгдүүлэх, зорилгоор СУИС-ын мэргэжил дээшлүүлэх институттэй хамтран сумдын дуу хөгжмийн багш нарын ур чадварыг дээшлүүлж, чадавхжуулах 5 хоногийн сертификат олгох, кредит тооцох сургалтад Айраг, Даланжаргалан, Дэлгэрэх, Замын-Үүд, Иххэт, Өргөн, Хөвсгөл, Эрдэнэ зэрэг 8 сумын 9 хөгжмийн багш, бүжгийн багшийг бүжиг заах арга зүйн 40 цагийн 6 хоногийн сургалтад Улаанбаатар хотод оролцууллаа.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд нэн шаардлагатай хөгжмийн багш, хөгжимчний мэргэжлээр 9 оюутныг суралцуулж аймгаас сургалтын төлбөрийн тэтгэлэг олгон гэрээ байгуулан дэмжлэг үзүүлсэн.</p> <p>2022 онд аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/280 дугаар захирамжаар Саран хөхөө театрын хөгжимчин, бүжигчин 3 уран бүтээлчийн сургалтын хөтөлбөрийн төлбөрт нийт 5,0 сая, А/575 дугаар захирамжаар МУ-ын СУИС-д Дуу хөгжмийн багш мэргэжлээр суралцаж буй 5 оюутны сургалтын төлбөрт орон нутагтаа эргэн ажиллах нөхцөлтэй гэрээний дагуу нийт 20,0 сая, Даланжаргалан сумаас хөгжмийн багш мэргэжлээр сурч</p>	90%

					буй 1 оюутны сургалтын төлбөрт 4,0 сая, бусад мэргэжлээр суралцаж буй 6 оюутанд 16 сая, орон нутагт нэн шаардлагатай багшийг бэлтгэхэд нийт 15 оюутанд 45,0 сая төгрөгийн сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлсэн.	
114		130. Соёлын байгууллагуудын үйлчилгээнд шинэлэг арга барилыг нэвтрүүлж хүртээмжийг сайжруулах.	2021 - 2024	2/8000	<p>2020-2024 онд AR технологиор "Адистэд хурсан гайхамшиг" тусгай үзэсгэлэнг Чингис хаан музейд, Олон Улсын Равжаа судлалын "Ноён хутагтын өв: өнгөрсөн, одоо, ирээдүй" эрдэм шинжилгээний VI хурал, Улсын хэмжээнд зураач, барималч, урчуудын дунд "Ноён хутагт данзанравжаа" уран бүтээлийн уралдаан, орчин цагийн музей үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойн хүрээнд Соёлын яамнаас зохион байгуулсан "Монгол гэр" үзэсгэлэн, "Монгол гэр-Соёлын орон зай" соёлын арга хэмжээ, яруу найргийн OPEN MIC, Ардын дууны "Аясгалан хөг" арга хэмжээ, "Эгшиглэнт говь" 14 сумын соёлын өдрүүд, "Соёлын сэргэлт-2023" аян, "Тэнгэрийн хутагт" бүжгэн жүжиг зэрэг 10 гаруй шинэлэг арга хэмжээг улсын болон орон нутгийн хэмжээнд зохион байгуулж танхим болон цахимаар 130000 гаруй иргэдийг хүргэлээ.</p> <p>Аймгийн мэргэжлийн урлагийн байгууллага Саран хөхөө театр 2020 оноос 2024 оны хагас жилийн байдлаар шинээр "Гэтэлгэх мөр" туульсын драмын жүжиг, "Эвт Мэргэн Өвгөн Эх Чоно хоёрын домог", "Чандмань эрдэнэ" хүүхдийн жүжиг, "Одонтой аав" кино контент, "Хайрынхаа төлөө" дуун контентыг бүтээж танхимаар 5000 гаруй, цахимаар 30000 гаруй хүүхэд багачууд, иргэд олон нийт үзэж сонирхлоо.</p>	90%
115	2.6.3. Соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, орон нутгийн онцлог шингэсэн соёлын үйлчилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлнэ	131. Төрийн шагналт, "Болор цом"-ын эзэн яруу найрагчдын "Эх орон-Өв уламжлал" яруу найргийн чуулган зохион байгуулах	2021 - 2024	-	<p>Дорноговь аймгийн түүхт 90 жилийн ойг тохиолдуулан Монголын Зохиолчдын эвлэл болон Дорноговь аймгийн ЗДТГ, Дорноговийн зохиолч яруу найрагчдын "Хурмаст тэнгэр" төвийн хамтарсан санаачилгаар Болор цомын эзэд болон Монголын Зохиолчдын эвлэлийн гишүүд 25 хүнээс бүрдсэн яруу найрагчдыг Сайншандад урьж орчин цагийн номын сан үүсэж хөгжсөний 100 жилийн ойг тохиолдуулан аймгийн Төв номын сангаас "Эх орон-Өв уламжлал" яруу найргийн чуулганыг зохион байгуулсан. Аймгийн Засаг даргын захирамжаар 15,0 сая төгрөгийг шийдвэрлэж ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн гарган ажиллалаа.</p> <p>МУСГЗ, Нацагдоржийн шагналт, Болор цомын эзэн нийт 25 яруу найрагчид эх орон, өв соёл, уламжлалт ёс заншил, монгол бахархал, шударга ёс, цэрэг эх орны сэдэвтэй шүлэг яруу найргаар сонсогч үзэгчдийн сонорыг мялааж 328 уншигч</p>	100%

					үзэгчдийг хамруулсан.		
116		132. Баяр наадам, тэмдэглэлт ой, томоохон арга хэмжээнд зориулсан уран бүтээлийг дэмжиж ажиллах	2021 - 2024		3	<p>Нэрт соён гэгээрүүлэгч V дугаар Ноён хутагт Д.Данзанравжаагийн мэлмий гийсний 220 жилийн ойн хүрээнд "Тэнгэрийн хутагт" бүжгэн жүжиг, "Ноён хутагтын өв: өнгөрсөн, одоо, ирээдүй" ОУ эрдэм шинжилгээний хурал, "Ноён хутагтын өв: өнгөрсөн, одоо, ирээдүй" улсын уралдаан, "Гэтэлгэх мөр" хөгжимт драмын жүжиг, "Адистэд хурсан гайхамшиг" тусгай үзэсгэлэн, "Эгшиглэнт говь" сумдын соёлын өдрүүд зэрэг арга хэмжээг 1 тэр бум 90 сая төгрөгөөр орон нутгийн дэмжлэгээр зохион байгуулсан.</p> <p>2020 оноос 2024 оны хагас жилд Зууны манлай бүжиг дэглээч Ц.Сэвжидийн нэрэмжит "Өсвөрийн бүжигчдийн Улсын XVI уралдаан", Ерөөлч магтаалч, туульчдын наадам, "ИХ ГОВИЙН ТЭМЭЭ-2023", МУСГЗ Л.Эрдэнэбатын "Дөрвөн цагийн тал" арга хэмжээ, "Язгуур алтан өв" СББӨ-ийн наадам, "Нүүдэлчин-2022,2023" фестиваль, "Номын баяр" арга хэмжээ, "Соёлын сэргэлт-2023", "Яргуй-2024" хүүхдийн урлагийн их наадам зэрэг томоохон арга хэмжээнд аймаг орон нутгаас 150 сая төгрөгөөр дэмжин ажиллаж, соёлын үйлчилгээг 60000 гаруй иргэдэд хүргэлээ.</p>	90%
117		133. Хүүхдэд зориулсан шинэ уран бүтээл тогтмол туурвих.	2021 - 2024		1	<p>2024 оны хагас жилд Саранхөхөө театр Э.Нямдуламын зохиол "Эвт Мэргэн Өвгөн -Эх Чоно хоёрын домог" хүүхдийн жүжгийг сургуулийн өмнөх боловсролын насны хүүхдүүдэд, мөн Э.Нямдуламын зохиол "Чандмань Эрдэнэ" хүүхдийн жүжгийг Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдад зориулан толилууллаа.</p> <p>2023 онд Замын-Үүд сумын Соёл, спортын ордноос "Зөв ирээдүйн төлөө хамтдаа" зорилтот хөтөлбөрийн хүрээнд "Дүрсгүй отголдой" мини театрын хэрэгжүүлсэн Н.Төрбадрахын зохиол "Нэг ангийнхан" сургамжит хүүхдийн драмын жүжгийг Замын -Үүд, Хөвсгөл, Улаанбадрах,Өргөн, Эрдэнэ сумдаар ЕБС-ийн 6-12-р ангийн 1200 хүүхдэд хүргэсэн.Улсын хүүхэлдэйн театртэй хамтран ажиллах гэрээний дагуу Сайншанд, Замын -Үүд сумдад СӨБ-ын болон 1-5-р ангийн 2300 хүүхдийг хамруулан хүүхэлдэйн жүжиг толилуулсан.</p> <p>"Морин хуур-35" наадмуудад хүүхдэд зориулсан шинэ уран бүтээл "Хүүхдийн дууны цоморлог" бүтээлээр хөгжмийн зохиолч Ж.Нямсүрэн оролцож, дууны төрөлд тэргүүн байр эзэлсэн.</p>	100%

						"Нэгдүгээрт хүүхэд" уриан дор Олон Улсын Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр "Саран хөхөө" театрын "Шидэт бэлгийн эрэлд" зохиомжит үлгэрийн баатруудын тоглолтыг 300 гаруй хүүхэд багачуудад үзүүлсэн.	
118		134. Нутгийн яруу найрагч, хөгжмийн зохиолчдын дууг нутагшуулах, ардын авьяастнуудын дунд уралдаан зохион байгуулах, тоглолт хийх, шилдэг уран бүтээл, уран бүтээлчдийг сурталчлах	2021 - 2024		2	2020 оноос 2024 оны хагас жил хүртлэх хугацаанд байдлаар Нутгийн яруу найрагч, хөгжмийн зохиолчдын дууг нутагшуулах, ардын авьяастнуудын дунд уралдаан зохион байгуулах, тоглолт хийх, шилдэг уран бүтээл, уран бүтээлчдийг сурталчлах 20 гаруй арга хэмжээг зохион байгуулж түгээн дэлгэрүүлсэн. Тухайлбал: "Намсрайн Батнасан сан"-гийн нэрэмжит "Шинэ зууны наран" найрал дууны анхдугаар уралдаан, Монгол Улсын Төрийн өргөмжлөлт ерөөлч, магтаалч, туульч З.Чулуунбаатарын нэрэмжит наадам, Төрийн соёрхолт Ардын уран зохиолч Б.Догмидын "Санаж сарвайх нутаг, ус мину" уншигч, зохиолчийн уулзалт, СГЗ Л.Эрдэнэбатын цомнол "Тэнгэрийн хутагт" бүжгэн жүжиг, Монголын зохиолчдын "Хурмаст тэнгэр" төв, "Арлааны Эрдэнэ-Очир сан" хамтран хайрын шүлгийн "Оюу ай" наадам, А.Эрдэнэ-Очирын нэрэмжит "Нөмрөг тэнгэрийн дор" уншлага, "Борхойн цом" яруу найргийн наадам, "Алтан говийн унага" 60 жилийн ойд зориулсан Ч.Банзрагчийн нэрэмжит уртын дуу дуулаачдын улсын уралдаан, МУСГЗ Л.Эрдэнэбатын "Дөрвөн цагийн тал" арга хэмжээ, "Говийн уянга" бүжгийн хамтлагийн "ҮЗЭСГЭЛЭНТ ГОВЬ" бүжгийн тоглолтыг зохион байгуулж 5000 гаруй иргэдэд хүргэж нутгийн уран бүтээлчдээ алдаршуулан, бүтээл туурвилыг сурталчлан ажиллалаа. Соён гэгээрүүлэгч Д.Данзанравжаагийн нэрэмжит "Саран хөхөө" театрын тайзнаа 2024/03/09нд тоглогдож Дорноговь аймгийн бүжиг дэглээч багш МУСТА Ө.Эрдэнээ, "Саран хөхөө" театрын бүжигчин МҮЭСТА Н.Өсөхбаяр нарын дэглэлт бүжгийг Сайншанд ЕБС 2 р сургуулийн Говийн Уянга бүжгийн хамтлагийн сурагчид бүжиглэн 350 гаруй иргэд 600 гаруй хүүхэд багачуудад хүргэлээ. Дэлгэрэх сумын Соёлын төвийн хөгжмийн багш Х.Болдбаатарын "Хуурч" номын нээлтийн арга хэмжээ, Өргөн сумын Соёлын төвийн хөгжмийн багш Э.Ган-Эрдэнийн "Үзэсгэлэн" анхны бие даасан тоглолт, Дорноговь аймгийн "Мөнгөн харш" хамтлагийн 4р үеийн анхны бие даасан "Мөнгөн харш" хамтлагийн тоглолтууд зохион байгуулагдлаа.	100%
119	2.6.4. Соёлын биет	135. Соёлын биет	2021 -		3/25	Говь нутгийн байгаль цаг уур, хүн зоны аж байдлын онцлогийг харгалзан Соёлын биет бус өвийн мал маллах арга	100%

	<p>болон биет бус өвийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулан, судлан сэргээх, өвлөн уламжлуулах, олон нийтэд түгээн дэлгэрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.</p>	<p>бус өвийг өвлөн уламжлагчдын видео бичлэг, дуу дүрсийг хадгалж, цахим сан үүсгэн, өвлүүлэн үлдээхэд урамшуулах</p>	<p>2024</p>		<p>ухаанд суралцуулах, мэдлэг ойлголтыг түгээн дэлгэрүүлэх, зорилгоор Хөвсгөл сумын соёлын төв нь ямаа самнах, хэрзэн гишгэх, ишиг амлуулах зэрэг малчдын өдөр тутмын ажлыг дүрсжүүлэн контент бэлтгэж Ерөнхий боловсролын 2-7-р ангийн 120 сурагчдад хүргэж цахимд байршууллаа.</p> <p>Иххэт сумаас зохион байгуулсан “Таван эрдэнэ-2024” малчдын зөвлөгөөний үеэр язгуур урлагийн 15 өвлөн уламжлагчдын тоглолтыг цахимаар шууд дамжуулан 100 гаруй үзэгчдэд хүргэж тус тоглолтын дүрс бичлэгийг хадгалан цахим сан үүсгэлээ.</p> <p>Хатанбулаг сумын соёл, спортын төв нь 2020 онд Шинжлэх ухааны академитай хамтран хийсэн угсаатан зүйн судалгаандаа үндэслэн аман хууч яриа, үлгэр домгийг өвлүүлэн уламжлуулах, түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор “Цагаан арслан хийгээд цагаан зандан мод”-ны үлгэрийг дүрсжүүлэн контент бэлтгэж цахим сан үүсгэсэн бөгөөд тус үлгэрийн контент нь нутаг орны хууч домог яриа, угсаатны онцлогийг хойч үедээ өвлүүлэн үлдээхэд өндөр ач холбогдолтой юм. 2024 оны хагас жилийн байдлаар соёлын биет бус өвийн язгуур урлаг, мал маллах арга ухаан, эх хэл аман уламжлал илэрхийлэл ай савын тус тус 1 бүтээлийг дүрс бичлэг болгон контент бэлтгэн цахимд байршуулж нийт 3 бүтээлээр цахим сан үүсгэлээ.</p> <p>Ингэснээр 2020-2024 онуудад орон нутгийн төсвийн 25 сая төгрөгөөр "Язгуур алтан өв" соёлын биет бус өвийн өвлөн уламжлагчдын наадмыг телевизийн бичлэгээр баримтжуулан 350ш ном, 250ш DVD хэвлүүлэн нутгийн онцлог бүхий биет бус өвийг хадгалах, сурталчлан түгээн дэлгэрүүлэх өндөр ач холбогдолтой сан хөмрөг бүрдүүлснээс гадна "Нүүдэлчин-2022, 2023", "Эгшиглэнт говь", "Ерөөлч магтаалчдын анхдугаар наадам" зэрэг улс, аймгийн чанартай томоохон 11 арга хэмжээг бичлэг болон гэрэл зургаар баримтжуулан 60 сая төгрөгөөр цахим сан үүсгэж орон нутгийн төсвийн 20,0 сая төгрөгөөр 100 гаруй өвлөн уламжлагчдыг урамшууллаа.</p>	
<p>120</p>		<p>136. Соёлын биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдыг алдаршуулах, тоглолт арга хэмжээ зохион байгуулах</p>	<p>2021 - 2024</p>	<p>1</p>	<p>Музей, сургалт судалгааны төвийн дэргэдэх "Эвийн эгшиг" уртын дууны дугуйлангийн 10 жилийн хугацаанд 300 гаруй шавь төрүүлж 2024 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдөр өвлөн уламжлагчдыг алдаршуулах, тоглолт арга хэмжээг зохион байгууллаа.</p> <p>Өвлөн уламжлагчид нь уртын дуу болон ховордож мартагдсан аман зохиол, ерөөл магтаал, бусад хөгжмийн зэмсгийг хөгжимдөж дуулахаас гадна тухайн дууны түүх, онцлог шинж, өвийг өвлөж авах, дуулахдаа өмсөх монгол хувцсыг иж бүрэн, цэвэр цэмцгэр өмсөхөөс эхлэн олон зан</p>	<p>100%</p>

					<p>заншлыг эзэмшдэг тусгай өв юм.</p> <p>2023 онд орон нутгийн онцлог шингэсэн, нутгийн яруу найрагч, уран бүтээлчдийг алдаршуулах, соёл урлагаар дамжуулан соён гэгээрүүлэх зорилготой "Эгшиглэнт говь" сумдын соёлын өдрүүдийг 14 сумын 140 гаруй өвлөн уламжлагчдыг оролцуулан зохион байгуулсан.</p> <p>"Нүүдэлчин" дэлхийн соёлын фестивалд аймаг орон нутгаа төлөөлөн жил бүр оролцож гадаад болон дотоодын зочид, төлөөлөгчдөд говь нутгийн соёлын биет болон биет бус өв соёлоо түгээн сурталчилан ажилласан.</p> <p>Монгол Улсын Төрийн өргөмжлөлт 3.Чулуунбаатар агсны нэрэмжит ерөөлч, магтаалчдын наадам, хойд бүсийн өсвөрийн уртын дууч, морин хуурчдын "Өв алтан эрдэнэ" уралдаан, "Язгуур алтан өв" аймгийн соёлын биет бус өвийн анхдугаар их наадам, Зууны манлай бүжиг дэглээч Ц. Сэвжидийн нэрэмжит "Өсвөрийн бүжигчдийн Улсын XVI уралдаан", "Болор эгшиглэн" үндэсний хөгжмийн хамтлагийн 10 жилийн ойн тоглолт зэрэг томоохон арга хэмжээг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж Соёлын биет бус өвийг өвлөн уламжлагчдыг алдаршуулан, урамшуулж цахим сан үүсгэн бүртгэлжүүлж ажиллалаа.</p> <p>Тус арга хэмжээнүүдийг 120000 гаруй иргэд, олон нийт үзэж сонирхлоо.</p>	
121		137. Музейн сан хөмрөгийг баяжуулж, түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг бүртгэлжүүлэх, хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах	2021 - 2024	2/10	<p>2021-2023 онд музейн сан хөмрөгийг 14 дэсийн 14 ширхэг үзмэрээр баяжуулсан. Үзмэр баяжуулалтад 3,5 сая төгрөгийг музейн үндсэн үйл ажиллагааны Эрдэм шинжилгээ судалгааны ажлын зардлаас гарган зарцуулсан байна.</p> <p>2024 онд Замын-Үүд сумын гаальд хураагдсан түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг Замын-Үүд сум дахь сум дундын шүүхийн шийтгэврээр манай музейн сан хөмрөгт шилжүүлсэн 35 судар номыг баримтат өвд бүртгэн авсан.</p> <p>Монгол Улсын Их Сургуулийн Археологийн судалгааны төвтэй хамтран 2022 онд Мандах сумын Өехий багийн нутаг дахь Дэнгийн овоо орчимд археологийн малтлага, судалгааны ажил, 2023 онд ШУА-ийн Түүх, угсаатны зүйн хүрээлэнтэй хамтран Хатанбулаг сумын Сүж уулын орчим дахь 2 булш оршуулганд авран хамгаалах археологийн малтлага судалгааг зохион байгуулсан.</p> <p>Дээрх археологийн малтлага судалгааны ажлуудад 7,5 төгрөгийг зарцуулсан. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/566 дугаар захирамжаар Түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалын улсын тооллогыг 13 сумын нутаг дэвсгэрийн 415 дурсгалт газар</p>	100%

					орших 2500 гаруй дурсгалт газруудыг бүрэн хамруулан, гэрэл зургаар баримтжуулан, газар зүйн байршлыг тогтоон rich.mongol.uv.mn программд мэдээллийг оруулсан.	
122		138. Хүн бүр удмаа мэдэж, угийн бичгийг хөтлөх үндэсний уламжпалыг хэвшүүлэх зан үйлийг сургах, сургалт нөлөөллийн арга хэмжээг эрчимжүүлэх	2021 - 2024	25/1500	<p>Иргэд олон нийтэд угийн бичиг хөтлөхийн ач холбогдлыг таниулах зорилгоор Үндэсний сургагч багш , өв соёл ураг удам судлаач Д.Цогбадрах, хүний их эмч н.Александр нартай хамтран "Угийн бичиг-Улсын үндэс" хөтлөх номын жишиг танилцуулах, мэдээлэл өгөх сургалт арга хэмжээг "Монгол гэр-Соёлын орон зай" хөтөлбөрт тусган хэрэгжүүлээ.</p> <p>Тус сургалтыг 2 удаагийн давтамжтайгаар зохион байгуулж 50 гаруй иргэнийг хамрууллаа.</p> <p>Иххэт, Сайхандулаан, Хөвсгөл сумдын соёл болон соёл, спортын төвөөс угийн бичиг хөтлөх арга зүйн 4 удаагийн танхимын сургалт зохион байгуулж ерөнхий боловсролын сургуулийн 111 сурагч 6 залуу гэр бүлийг хамрууллаа.</p> <p>2022-2024 онуудад угийн бичиг хөтлөх 117 удаагийн сургалт арга хэмжээ зохион байгуулж угийн бичиг хөтөлдөг өрхийн тоо 2056 болсон.</p> <p>Иргэд олон нийтэд угийн бичиг хөтлөхийн ач холбогдлыг таниулах зорилгоор Үндэсний сургагч багш , өв соёл ураг удам судлаач Цогбадрах, хүний их эмч Александр нар "Угийн бичиг-Улсын үндэс" хөтлөх номын жишиг танилцуулах, мэдээлэл өгөх сургалт арга хэмжээг Соёл, урлагийн газраас зохион байгуулсан "Монгол гэр-Соёлын орон зай" хөтөлбөрт тусган хэрэгжүүлээ.</p> <p>Иххэт, Сайхандулаан, Хөвсгөл сумдын соёл болон соёл, спортын төвөөс угийн бичиг хөтлөх арга зүйн 4 удаагийн танхимын сургалт зохион байгуулж ерөнхий боловсролын сургуулийн 111 сурагч 6 залуу гэр бүлийг хамрууллаа.</p> <p>Аймгийн хэмжээнд угийн бичиг хөтөлдөг өрхийн тоо 2020 онд 1804 байсан бол 2024 онд 2056 болж угийн бичиг хөтөлдөг өрхийн тоо 14,1%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.</p>	90%
181		197. Үндэсний зан заншил, уламжлал, түүх соёл, унаган байгаль, нүүдэлчин ахуйг түшиглэсэн аялал жуулчлалыг дэмжиж, хөгжүүлэх	2021 - 2024	4	<p>Соёлын аялал жуулчлал хөгжүүлэх чиглэлээр Алтанширээ сумын Соёлын төвтэй хамтран сумын төвд ойрхон дурсгалт газрыг түшиглэж аялал жуулчлалын маршрут гарган анхны аяллыг зохион байгуулсан.</p> <p>Музейн дэргэд "Эвийн эгшиг" уртын дууны дугуйлан, "Увдист ятга" ятга хөгжмийн дугуйлан хичээллэж байна. Үндэсний зан заншил, түүх, соёлыг хүүхэд залуучуудад түгээн дэлгэрүүлэх зорилгоор Музейн боловсролын хөтөлбөрүүдийг</p>	90%

					<p>шинэчлэн "Зэр зэвсэг", "Монгол гэр", "Би зураач", "Миний монгол хувцас", "Мандала" зэрэг хөтөлбөрүүдийг Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчид болон сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын хүүхэд сурагчдад зохион байгуулж 2021-2023 онд 1516 хүүхэд, 2024 оны эхний хагас жилд 905 хүүхэд хамруулсан.</p> <p>2020 оноос эхлэн Сайншанд суман дахь түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалт газрууд, хөшөө дурсгалуудыг түшиглэн "Сити тур" хотын аяллын хөтөлбөрийг Ерөнхий боловсролын сургуулийн ахлах ангийн сурагчдад зохион байгуулж хэвшсэн.</p> <p>Говийн догшин ноён Хутагт Данзанравжаагийн мэлмий гийсний 220 жилийн ойн арга хэмжээг угтан Ханбаянзүрх хайрханы гэрэлтүүлэг зам талбайг өргөтгөж, засварлах, Шамбалын орон, Ханбаянзүрх хайрхан орчимд нийтийн бие засах газрууд, Хамарын хийдийн Шамбалын орныг 108 агуйтай холбосон автозам, зогсоол хийх, Сайншанд-Хамарын хийд чиглэлийн автозамын засвар шинэчлэлийн ажлуудыг хийж аялагчдын ая тухтай аялах нөхцөл боломжийг бүрдүүлэхэд анхаарч 2,0 тэрбум төгрөгийг зарцуулсан.</p> <p>"Лусын тамга", "Талын салхи" мото фестиваль, "Сайншанд авто кросс-2023" уралдаан, "KHAMAR MONASTERY-2023" засмал замын болон уулын замын дугуйн уралдаан, "Их говийн тэмээ"-ний уралдааныг зохион байгуулсан.</p> <p>Хамарын тусгай хамгаалалттай газарт олгох тасалбарын мэдээгээр 2021 оноос 2024 оны хагас жилийн байдлаар нийт 225330 дотоод, 3015 гадаад аялагчдыг хүлээн авч үйлчилгээ үзүүлсэн нь 2020 оны мөн үетэй харьцуулахад дотоодын аялагч 44569-өөр нэмэгдсэн байна.</p>	
226	243. Соёл урлагаар дамжуулан олон нийтийг соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг идэвхжүүлэн, бүх төрлийн донтолтоос урьдчилан сэргийлэх, зөв хэрэглээг төлөвшүүлэх сургалт	2021 - 2024	100%	<p>Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 2021-2024 оны хагас жил хүртэл 300 гаруй удаагийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж 300000 хүүхэд багачууд, иргэд, олон нийтэд соёлын боловсролыг хүргэн ажиллалаа.</p> <p>Соёл урлагаар дамжуулан 2021 онд 15 гаруй ажлыг зохион байгуулж 51800 гаруй иргэдийг хамруулсан.</p> <p>2022 онд 24 удаагийн арга хэмжээг салбар дундын 20 гаруй төрийн болон хувийн хэвшилтэй хамтран зохион байгуулж 82000 гаруй иргэдийг хамруулсан.</p> <p>2023 онд 27 сургалт хүмүүжил, сурталчилгааны аянуудыг өрнүүлэн 100000 гаруй 26 арга хэмжээг зохион байгуулан 152</p>	90%	

		<p>сурталчилгааны ажлыг хийж, салбар дундын хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх.</p>				<p>удаагийн сургалт, уулзалт хэлэлцүүлэг, 20 видео контент, 44 зурагт хуудас байршуулж 70000 гаруй иргэнд соёлын боловсрол олгож, 90 гаруй төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллалаа. 2024 онд Соёл, урлагийн газар, БШУГ-тай хамтран соёл урлагаар дамжуулан олон нийтийг соён гэгээрүүлэх зорилгоор "Соёлын өдөр" арга хэмжээг батлан соёлын салбарын байгууллагуудтай хамтран хэрэгжүүлж ажиллалаа.</p> <p>Арга хэмжээний хүрээнд ЕБС, СӨХ-ын байгууллагууд сар бүрийн сүүлийн өдөр соёлын боловсрол олгох угийн бичиг, уртын дуу, морин хуур, бий биелгээ, “ Дээлтэй Монгол” “Би зураач” “Гэр” боловсролын хөтөлбөр, “Олуулаа уншъя” аян, зөөврийн номын сангийн үйлчилгээг үзүүлж хүүхэд, залууст зөв хандлагыг төлөвшүүлэн ажлуудыг хэрэгжүүллээ.</p> <p>Төв номын сан хүүхэд залуусын гар утасны хэрэглээг багасгах, хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх 98 удаагийн соёл, олон нийтийн ажлыг цахимаар болон танхимаар зохион байгуулж 3315 хүүхэд залуус хамрагдлаа. "Монгол гэр-соёлын орон зай" арга хэмжээг 10 хоногийн турш аймгийн төв талбайд зохион байгуулж 1000 гаруй иргэдэд соёлын боловсрол олгосон. 2024 оны хагас жилийн байдлаар 30 гаруй соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж 40 гаруй аж ахуй нэгж, төрийн болон хувийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж 20000 гаруй иргэдийг соён гэгээрүүллээ.</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--